

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NINH VƯƠNG THÀNH

**GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU
KINH TẾ NÔNG THÔN TẠI THỊ XÃ SÔNG CÔNG,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NINH VƯƠNG THÀNH

**GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU
KINH TẾ NÔNG THÔN TẠI THỊ XÃ SÔNG CÔNG,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 60.62.01.15**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS.TS HOÀNG THỊ THU

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Ninh Vương Thành

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình nghiên cứu và viết luận văn tôi đã nhận được sự quan tâm hướng dẫn giúp đỡ của nhiều tập thể, cá nhân trong và ngoài trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự quan tâm dạy bảo của các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế Quản trị và Kinh doanh Thái Nguyên, xin chân thành cảm ơn đến UBND thị xã Sông Công, UBND các xã, phường đã giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn một cách tốt nhất.

Đặc biệt tôi xin được gửi lời cảm ơn tới **PGS. TS Hoàng Thị Thu** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình cho tôi trong quá trình thực tập để tôi hoàn thành tốt luận văn này. Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn các anh chị, bạn bè đã tạo điều kiện và khích lệ tôi hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, ngày 28 tháng 10 năm 2013
Người thực hiện

Ninh Vương Thành

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục từ viết tắt.....	vi
Danh mục các bảng	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cần thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của luận văn	3
5. Những đóng góp mới của đề tài	3
6. Bố cục của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG THÔN	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Khái niệm, đặc trưng của cơ cấu kinh tế nông thôn.....	5
1.1.2. Nội dung của cơ cấu kinh tế nông thôn.....	9
1.1.3. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn và sự cần thiết phải chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn.....	14
1.1.4. Các nhân tố tác động đến chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn	28
1.2. Cơ sở thực tiễn về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn của Việt Nam và một số địa phương của Việt Nam.....	35
1.2.1. Khái quát chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn theo ngành và theo lãnh thổ của Việt Nam trong giai đoạn 2000 - 2012.....	35
1.2.2. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp vùng Bắc Trung Bộ giai đoạn 2000 - 2012	38

1.2.3. Kinh nghiệm chuyển dịch cơ cấu kinh tế của một số địa phương trong nước	40
1.2.4. Bài học kinh nghiệm về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn cho thị xã Sông Công, tỉnh Thái Nguyên.....	45
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	48
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	48
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	48
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	48
2.2.2. Phương pháp phân tích.....	48
2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	50
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	50
Chương 3: THỰC TRẠNG CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG THÔN TẠI THỊ XÃ SÔNG CÔNG, TỈNH THÁI NGUYÊN	52
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của thị xã Sông Công, tỉnh Thái Nguyên..	52
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	52
3.1.2. Đặc điểm về kinh tế - xã hội	57
3.1.3. Đánh giá chung	65
3.2. Thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn ở thị xã Sông Công, tỉnh Thái Nguyên.....	66
3.2.1. Chuyển dịch cơ cấu ngành kinh tế nông thôn tại thị xã Sông Công.....	66
3.2.2. Chuyển dịch cơ cấu vùng kinh tế nông thôn ở thị xã Sông Công.....	78
3.2.3. Chuyển dịch cơ cấu các thành phần kinh tế nông thôn ở thị xã Sông Công...80	
3.2.4. Môi trường nông thôn trong quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn trên địa bàn thị xã Sông Công.....	82
3.3. Đánh giá thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn ở thị xã Sông Công, tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2008 - 2012	83
3.3.1. Đánh giá chung	83
3.3.2. Những kết quả đạt được	84
3.3.3. Những hạn chế, yếu kém và nguyên nhân	84

Chương 4: NHỮNG GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM ĐẨY MẠNH QUÁ TRÌNH CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG THÔN Ở THỊ XÃ SÔNG CÔNG	86
4.1. Phương hướng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn của thị xã Sông Công ...	86
4.1.1. Những căn cứ khoa học để xác định phương hướng	86
4.1.2. Mục tiêu của chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn của thị xã Sông Công ...	89
4.1.3. Quan điểm của thị xã Sông Công năm 2013 - 2015	90
4.1.4. Nhiệm vụ chuyển dịch cơ cấu nông - lâm nghiệp giai đoạn 2013 - 2015	90
4.2. Những giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn ở thị xã Sông Công, tỉnh Thái Nguyên	94
4.2.1. Quy hoạch bố trí lại các ngành sản xuất nông nghiệp theo hướng chuyên môn hoá	94
4.2.2. Giải pháp về thị trường	95
4.2.3. Giải pháp về vốn	97
4.2.4. Có chính sách khai thác triệt để tiềm năng đất đai.....	98
4.2.5. Giải pháp áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất.....	99
4.2.6. Đầu tư xây dựng phát triển hạ tầng cơ sở phục vụ sản xuất nông nghiệp	100
4.2.7. Đẩy mạnh xây dựng nông thôn mới.....	101
4.2.8. Các giải pháp về cơ chế các chính sách phát triển kinh tế theo hướng sản xuất hàng hoá	102
4.2.9. Đào tạo nguồn nhân lực cho quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp, nông thôn.....	103
4.2.10. Nâng cao vai trò lãnh đạo của cấp uỷ, chính quyền, các tổ chức đoàn thể tại địa phương.....	104
4.2.11. Sự liên kết 4 chủ thể.....	105
4.3. Một số kiến nghị.....	105
KẾT LUẬN	107
TÀI LIỆU THAM KHẢO	108

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

KCN	: Khu công nghiệp
NN	: Nông nghiệp
CNH	: Công nghiệp hóa
HDH	: Hiện đại hóa
ĐTH	: Đô thị hóa
TM	: Thương mại
DV	: Dịch vụ
DA	: Dự án
ĐVT	: Đơn vị tính
CN – XD	: Công nghiệp và xây dựng
TTCN	: Tiêu thủ công nghiệp
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
KHKT	: Khoa học kỹ thuật
LĐ	: Lao động
UBND	: Ủy ban nhân dân
CDCCKTNT	: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn
CCKT	: Cơ cấu kinh tế
KTNT	: Kinh tế nông thôn
CDCC:	: Chuyển dịch cơ cấu
GTSX:	: Giá trị sản xuất
LLSX	: Lực lượng sản xuất
DNNN	: Doanh nghiệp nhà nước

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Cơ cấu GTSX ngành Nông - Lâm - Thủy sản Việt Nam giai đoạn 2000 - 2012 (%).....	36
Bảng 1.2. Cơ cấu GTSX ngành nông nghiệp giai đoạn 2000 - 2012 (%).....	37
Bảng 1.3. Cơ cấu GTSX Nông-Lâm-Thủy sản vùng Bắc Trung Bộ giai đoạn 2000 - 2012 (%).....	39
Bảng 3.1. Biến động đất đai thị xã Sông Công TK 2008- 2012,	54
Bảng 3.2. Hiện trạng dân số Thị xã Sông Công đến năm 2012.....	58
Bảng 3.3. Hiện trạng lao động Thị xã Sông Công đến năm 2012	59
Bảng 3.4. Quy mô và tăng trưởng kinh tế Thị xã Sông Công.....	60
Bảng 3.5. Thu ngân sách trên địa bàn Thị xã Sông Công.....	63
Bảng 3.6. Chi ngân sách của Thị xã Sông Công.....	64
Bảng 3.7. Hiện trạng cơ cấu kinh tế nông thôn thị xã Sông Công.....	66
Bảng 3.8. Một số chỉ tiêu phát triển ngành nông - lâm - ngư nghiệp	67
Bảng 3.9. Hiện trạng phát triển ngành trồng trọt Sông Công	68
Bảng 3.10. Các chỉ tiêu về phát triển ngành chăn nuôi TX Sông Công	69
Bảng 3.11. Một số chỉ tiêu phát triển lâm nghiệp Thị xã.....	70
Bảng 3.12. Hiện trạng phát triển thủy sản Thị xã giai đoạn 2008-2012	71
Bảng 3.13. Hiện trạng phát triển công nghiệp - xây dựng của Thị xã.....	71
Bảng 3.14. Số cơ sở sản xuất công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp trên địa bàn nông thôn	72
Bảng 3.15. Giá trị sản xuất công nghiệp nông thôn.....	73
Bảng 3.16. Một số chỉ tiêu phát triển ngành thương mại - dịch vụ của Thị xã	77
Bảng 3.17. Cơ cấu ngành Kinh tế nông thôn	78
Bảng 3.18. Cơ cấu lao động nông thôn theo ngành	78
Bảng 3.19. Hợp tác xã và số tổ hợp tác năm 2008 - 2012	81
Bảng 4.1. Sản xuất cây lương thực có hạt năm 2013 - 2015	91
Bảng 4.2. Chuyển dịch cơ cấu vật nuôi giai đoạn 2013 - 2015	92

MỞ ĐẦU

1. Tính cần thiết của việc nghiên cứu đề tài

Công nghiệp hoá – hiện đại hoá nông nghiệp, nông thôn là một chủ trương lớn của Đảng nhằm đưa nông nghiệp và nông thôn nước ta thoát khỏi tình trạng nghèo nàn, lạc hậu và phát triển lên một trình độ mới.

Phát triển kinh tế - xã hội ở nông thôn có một vị trí đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của mỗi địa phương và đất nước bởi đây là khu vực sản xuất ra những sản phẩm thiết yếu nuôi sống con người. Mặt khác, đây còn là lĩnh vực của đời sống xã hội bao gồm tổng hợp các ngành, với một môi trường gồm nhiều hoạt động kinh tế - xã hội diễn ra mà nội dung cốt lõi là xác định và hoàn thiện cơ cấu kinh tế nông thôn, hơn nữa hiện nay thu nhập bình quân của dân cư nông thôn còn rất hạn chế, muốn đưa nông thôn trở nên giàu có, theo kịp sự phát triển của đô thị thì không có cách nào khác là phải chuyển dịch cơ cấu kinh tế. Một cơ cấu kinh tế nông thôn tốt, hợp lý sẽ có các bộ phận, các phân hệ được kết hợp với nhau một cách hài hoà, sử dụng có hiệu quả các nguồn lực, tài nguyên của đất nước, làm cho nền kinh tế phát triển lành mạnh, có nhịp độ tăng trưởng và phát triển ổn định, góp phần xoá đói giảm nghèo, đẩy nhanh quá trình đô thị hoá nông thôn, nâng cao trình độ, mức sống văn hoá, tinh thần của dân cư nông thôn, giữ gìn các giá trị văn hoá, tinh thần tích cực ở nông thôn. Song để đạt được mục tiêu này chúng ta phải tạo ra sự thay đổi mạnh mẽ về cơ sở vật chất, kỹ thuật, về công nghệ và thiết bị để hiện đại hoá sản xuất tạo ra mức tăng trưởng nhanh hơn, đồng thời tạo ra việc làm với thu nhập cao hơn cho số lao động dôi dư và mới tăng thêm ở nông thôn. Kinh nghiệm cũng như thực tiễn cho thấy chỉ có bằng con đường công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông nghiệp, nông thôn mới đáp ứng được yêu cầu đặt ra. Như vậy, chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn muốn có hiệu quả phải không được tách rời với quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông nghiệp, nông thôn, đồng thời công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông nghiệp, nông thôn cũng phải bao gồm cả việc chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp, nông thôn, đó là hai quá trình có quan hệ tương hỗ với nhau.

Trong những năm qua, thực hiện đường lối đổi mới của Đảng và Nhà nước, kinh tế của thị xã Sông Công tăng trưởng khá và liên tục. Bộ mặt nông thôn có những biến đổi rõ nét. Kết cấu hạ tầng nhất là hệ thống giao thông, thủy lợi,... được Số hóa bởi Trung tâm Học liệu <http://www.lrc-tnu.edu.vn/>